

Dichtbij

Als archeoloog zou ik nu meeslepend moeten schrijven over sporen van de (verborgen) Romeinse rijksgrens 'de Limes' van de Kaspische tot de Noordzee. Dat doe ik niet. Sterker nog, dichter bij huis kon ik niet blijven met dit waarschijnlijk onbekende cultuurlandschapje aan de overkant van 'mijn' drukke Bodegraafsestraatweg voor de deur: het Reeuwijkse plassengebied.

Zoals de Romeinse geschiedschrijver Tacitus in zijn 'Historien' al opmerkte is de grens tussen water en land in ons kikkerland een nogal betrekkelijke. Zo ook het Reeuwijkse plassengebied. Voor ong. 1100 na Chr was het een groot moeras, maar vanaf die tijd is de ontginning en inpoldering begonnen. Daarop is aan het begin van de 17e

eeuw, toen een grote vraag naar brandstof voor de pottenbakkers- en bierindustrie vanuit Gouda opkwam, het gehele gebied (vergelijk Loosdrecht) 'uitgeveend', met als resultaat een gebied van 13 rechthoekige plassen van slechts een paar meter diep. Vervolgens had het niet veel gescheeld of ons volkje had deze plassen rond 1925 opnieuw laten droogmalen voor nieuwe

weidegrond. Onder meer door de inzet van Jac. P. Thijssen en Dr. Scheijgrond is dit voorkomen. Anders hadden we opnieuw met een te diepe polder in de maag gezeten.

De Reeuwijkse Plassen zijn, tegenstelling tot bijvoorbeeld de Loosdrechtse, niet zo bekend bij de toeristische Nederlander. Ligt de westkant van de plassen weliswaar pal aan de A12 en de Bodegraafsestraatweg (met bijna 40.000 verkeersbewegingen per dag), de oostkant grenst aan het Groene Hart en daar is het voor Nederlandse begrippen rustig en stil. Het gebied is daardoor nooit een doorgangsroute geweest en vrij ontoegankelijk gebleven voor auto's, omdat alle smalle weggetjes doodlopen naar het oosten. Een ware verrassings-oase dus, in een sterk verstedelijkt gebied tussen Den Haag en Utrecht. Ik pak dus mijn bootje en vaar vanaf de enige vanaf de weg zichtbare plas het gebied in. De overige twaalf plassen zijn

vrijwel onzichtbaar en alleen bereikbaar per fiets of boot. Dat is in Nederland uniek.

Maar ik zie een vrij snelle verandering opkomen. De provincie of politie handhaaft steeds minder dus we komen nu regelmatig waterskiërs tegen hoewel dat nog steeds streng verboden is. Nu was dat vroeger mijn sport, dus ik kan mij die lol wel voorstellen, maar het gaat wel ten koste van het kenmerkende van het gebied; de rust en ongereptheid. Daarnaast vaar je 's zomers ieder jaar vaker in de file. Als je erbij wilt horen, moet je een bootje op de plas hebben en dat geldt blijkbaar ook voor alle andere bewoners in de omgeving. Ook in de winter staat alles vast op het ijs. *Last but not least* is er nu een grote discussie gaande over wat er wel of niet gebouwd 'mag' worden, want over smaak valt wel degelijk te twisten. Wat is karakteristiek voor deze plassen? Moeilijk, vooral nu met de hoge grondprijzen iedere meter moet worden gebruikt. Dat is menselijk. Bestemmingsplannen regelen nu vooral de lelijkheid. Maar ja, wat is lelijk? Geen idee. Regelmatig komen we bij elkaar om over visies te spreken. Hoe wil je dat dit gebied zich ontwikkelt en is dat maakbaar. Ik en talloze instanties maken zich hierover dagelijks druk. Al met al: nog steeds een heel plezierig gebied om 100% inspiratie te kunnen opdoen, al verandert het snel. Als archeoloog moet je je afvragen of dat erg is, omdat het gebied in de laatste 10.000 jaar natuurlijk voortdurend een totaal ander uiterlijk heeft gehad. Als recreant en bewoner ben ik behoudender en geniet nog van de rust.

Toch waan ik mij in mijn bootje tussen het riet weer een beetje in het onontgonnen rivierenland van Tacitus, daar waar de Romeinse generaal Drusus zijn veldtocht door de moerassen richting Germanië begon, totdat de spoorlijn en een vliegtuig mij uit mijn droom wekt.

↑ **Boudewijn Goudswaard, Directeur van de Missing Link Holding; Past2Present; ArcheoLogic en The Recollective**

Fotos: Bert Kolhof Fotografie

